De bouw van deze prachtige Kathedraal heeft bijna *dertig millioen* gekost! Een som, die onze Westersche breinen en beurzen doet duizelen!

Om de inwendige inrichting van het gebouw en den dienst, die er verricht wordt, eenigermate te begrijpen, moeten wij voor oogen houden, wat de Russische kerk hiermede bedoelt.

De bouw der Russische kerk bedoelt te zijn een navolging van den Israëlietischen tempel in het Oude Testament; de dienst een voortzetting van den offerdienst te Jeruzalem. Beide zijn dus een gedurige miskenning van de algenoegzaamheid van het werk van Christus, dat de gansche symboliek van den Israëlietischen tempeldienst heeft verklaard en opgelost — en niet minder van de uitdrukkelijke waarschuwingen, waarmede Paulus de Galaten en de Hebreën, die tot dezelfde zonde neigden, vermaand en bestraft heeft.

De Russische kerk bestaat in haar bouw uit twee deelen: een groot »voorhof" voor het volk en een klein »heilig" gedeelte, waartoe alleen de priesters toegang hebben, en waar voor de oogen van het gansche volk de dienst verricht wordt. De wand, die scheiding maakt tusschen het voorhof en het Heilige (om deze benaming en nu eens te gebruiken) is geheel bedekt met *icons* en heet *iconostas*, d. w. z. wand met afbeeldingen van heiligen, schilderijenwand. Drie deuren, van goud en edelgesteenten schitterend, in de *iconostas*, geven toegang tot het Heilige daarachter. De middelste deur is de grootste en heet de *koninklijke* of *heilige* deur. Achter deze heilige deuren hangt een »voorhangsel."

De heilige ruimte achter de *iconostas* heet *altaar*. Hier bevinden zich allerlei zeer kostbare en bijzondere heilige voorwerpen, die bij den dienst gebruikt worden. Ten eerste een altaar, waarop o. a. een prachtig gebonden en met kostbaar edelgesteente versierd Evangelie — voorts een tafel, die herinnert aan de gouden tafel der toonbrooden in het Heilige — gouden schalen, wiero kvaten, enz. Hier worden ook de heilige boeken en de kostbare gewaden der priesters bewaard. In de *Izaac* is het hoog-altaar van wit marmer, waarop een verguld zilveren afbeelding van de kathedraal staat. Alles wat voor den dienst gebruikt wordt, is van goud of zilver, geschenken van leden der keizerlijke familie.

Al deze oogverblindende heerlijkheid en pracht aanschouwt het volk van verre door de prachtige, voor den dienst geopende deur tusschen de schitterende *iconostas*. En hoog hierboven prijkt, reusachtig groot, een zeldzaam mooie schildering op glas, de opstanding van Christus voorstellend. Aan den dienst nemen uitsluitend deel de daarvoor bestemden en gewijden: de priesters. Voor aller oog zichtbaar verrichten zij hunne symbolische handelingen, bezongen òf door henzelven òf door een vierstemmig mannenkoor, dat vóór de *iconostas* staat. Bij duizendtallen staat het volk in de ontzaglijke tempelruimte, stil toeziende en luisterende naar het mysterieuse en heerlijke, dat daar in de van goud en edelsteenen en kaarslicht schitterende verte voor hen vertoond en gezongen wordt. Niemand *zit* in de Russische kerk; allen, tot de aanzienlijksten en hoogstgeplaatsten toe, staan. Zelfs voor den Keizer en de Keizerin wordt geen uitzondering gemaakt. Er is een afzonderlijke, door een troonhemel overdekte plaats voor hen, maar het is geen zetel, een staanplaats. Edelen en aanzienlijken, ouden van dagen, moeders met kleine kinderen, allen wonen den dienst, die soms langer dan twee uur duurt, staande bij.

Het is zoo gemakkelijk, zoodra wij een andere kerk binnentreden, dingen, die men hoort of ziet, af te keuren. En zeker is dit goed ook. Wie niet durft af te keuren, heeft geen besliste overtuiging en wie geen besliste overtuiging heeft kan geen goed Christen zijn. Maar toch geloof ik, dat wij zelfs in de verst afgedoolde kerk nog dingen kunnen vinden, die ons beschaamd maken. Hoe menigeen is bij ons den heelen Zondag uit zijn humeur, omdat hij in de kerk »maar een staanplaats" heeft kunnen krijgen, of erger nog, gaat maar weer naar huis, want »twee uur staan, dat is niet te doen." En hier, in Rusland, wordt het nooit anders gedaan! Van klein kind af, went de Rus er aan, hij weet niet beter of 't hoort zoo, en zou 't zelfs zeker zeer oneerbiedig vinden, onder den dienst op een stoel te gaan zitten!

Het volk zingt en bidt zelf niet. Alleen als er in den dienst een gebed wordt uitgesproken, en dit geschiedt onophoudelijk, dan slaan zij een kruis, langzaam, plechtig, met breed gebaar, lang niet zoo haastig en vluchtig als de Roomschen dit plegen te doen. Terwijl zij een kruis slaan, buigen zij, soms knielen zij neder, en buigen dan het hoofd geheel ter aarde, zoodat het voorhoofd de steenen aanraakt. Een Oostersche buiging, waarvan wij ook gedurig in de Schrift lezen. B. v. in Gen. 18, waar verhaald wordt van het bezoek der drie Engelen aan Abraham: Hij liep hun tegemoet en *boog zich ter aarde*. En in het volgende hoofdstuk, waar de twee Engelen te Sodom komen, staat: »En als Lot hen zag, stond hij op hun tegemoet en *boog zich met het aangezicht ter aarde*." En als Bileam eindelijk den Engel des Heeren ontdekt, staande in den weg met zijn uitgetrokken zwaard in de hand, dan, zoo lezen wij in Numeri 22 vs. 31, »neigde hij het hoofd en *boog zich op zijn aangezicht*." In het half Oostersche Rusland is deze buiging bewaard gebleven, en in de Russische kerken kan men haar, gedurende den dienst, nog gedurig zien verrichten.

Nog een merkwaardigheid in de Russische kerk is het ontbreken van alle instrumentale muziek. Geen orgel wordt geduld. De prachtige vierstemmige koorzangen weerklinken door de breede gewelven zonder eenige begeleiding; een heerlijke mengeling van geluid, rustend op het krachtig fondament der zware bassen en hoog uitklinkend in het onbeschrijfelijk liefelijk gezang van de sopraanstemmen der kleine koorjongens. Als een gezang van bovenaardsche heerlijkheid, zoo treft dit koorgezang het oor van den vreemdeling, die voor 't eerst den drempel eener Russische kerk overschrijdt.

En het volk luistert stil toe in eerbiedig genot. De gewijde gezangen van de Kerk, die het lief heeft en vereert, waarmede het reeds van zijn kindsche dagen af vertrouwd werd, zijn niet alleen de dragers en vertolkers van zijn diep, mystiek-religieus gevoel, maar geven het tevens een groote genieting in het tijdelijke. Het Russische volk is in hooge mate muzikaal, en niet alleen de woorden, die gezongen worden, spreken hem toe, maar hij verstaat ook de taal van het »Lied ohne Worte": de heerlijke melodieën, die van voor de *iconostas* opgaan en den ganschen »tempel" vervullen met haar wonder liefelijk geluid.

Ik zeide u reeds, dat de Russische kerk bedoelt een voortzetting te geven van den Oud Testamentischen eeredienst. Zoo is de wierook, die gebrand wordt, nog altijd een opvolgen van het gebod aan Aaron gegeven, dat hij op het reukaltaar iederen morgen en iederen avond welriekende specerijen moest aansteken »tot een gedurig reukwerk voor het aangezicht des Heeren." En de groote beteekenis van den dienst zelven is volgens hun eigen getuigenis »een gedurige herhaling van de groote daad der liefde, die voor ons voltrokken werd," n.l. van de offerande van Jezus Christus. Alsof daar niet geschreven stond, dat Christus *met zijne offerande in eeuwigheid* volmaakt heeft degenen, die geheiligd worden!

Het vervolg geven we een volgend maal.

Officieele Berichten.

Woensdag 14 Dec. jl. vierde de Weleerwaarde heer Ds. Joh. S. Langen, in het midden zijner gemeente, de Gereformeerde Kerk te Gouda B. zijn 12½jarig ambtsfeest.

Eenige weken te voren had zich eene commissie gevormd onder voorzitterschap van den heer B. A. Burger, welke zich ten doel stelde ter herdenking van dit feest, eene plechtige ure van samenkomst der gemeente met haren ubileerenden herder te organiseeren. Een damescomité beijverde zich door het inzamelen van bijdragen om den leeraar een stoffelijk blijk van hoogachting en dankbaarheid te vereeren.

Woensdag nu vulde eene groote schare het vriendelijk kerkgebouw, in welker midden de jubilaris met zijn gezin en familie had plaats genomen.

Na opening door den Voorzitter van het comité, stegen in lofzang, psalm 68 : 10, en gebed, en door het lezen van Gods Woord, psalm 103, de feesttonen naar den troon van den Heere, den Koning zijner kerk.

In eene schoone rede herdacht de heer H. M. Derksen het leven van den predikant en vertolkte de blijdschap, die op dezen dag in het hart der gemeente leefde. Tevens bood hij het prachtig huldeblijk, een sierlijk Amerikaansch huisorgel, aan.

Ds. Langen bedankte vervolgens allen, die tot deze feesture medegewerkt hadden en thans vereenigd waren om met hem en zijn gezin God te loven en te prijzen voor Zijne rijke zegeningen.

Een zangkoor onder leiding van den heer J. Pieterson Moens, hoofd der Vrije Geref. School, luisterde de plechtigheid op met een drietal verdienstelijk uitgevoerde nummers, terwijl de organist der gemeente, de heer P. J. van der Wolf, met een tweetal prachtige nummers de kracht en de lieflijkheid van toon van het geschenk der gemeente deed bewonderen.

Nadat de gemeente haren leeraar psalm 121 : 4 had toegezongen, eindigde Ds. Langen deze plechtige stonde met dankzegging.

Aan alle Gereformeerde Kerken;
aan alle leden dier Kerken en
aan alle vereenigingen, die de komst van Gods Koninkrijk lief hebben en begeeren,

Zeer geliefden in den Heere!

Dat een schrijven van Deputaten voor Inwendige Zending en Bijbelcolportage in N.-Brabant en Limburg een oogenblik, onder uwe vele zaken, uwe aandacht vraagt, zult gij niet kunnen euvel duiden, zoo gij ons schrijven ernstig wilt lezen en overwegen.

In het *September Nummer* van het „Zendingsblad der Geref. Kerken" schrijft Ds. J. D. v. d. Munnik: Zouden er, met name in het Zuiden des lands, geen kerken zijn, die hierop willen attendeeren? Wat daarmede aan de Zuidelijke Kerken wordt aangeboden, is: De school van Broeder R. J. Horstman op Java, Oost Indië.

En hoe heerlijk zou het ons zijn, te kunnen zeggen: „Lieve Broeder! hier hebt gij onze hulp; wij zijn gereed". Maar helaas!

Wij kunnen niet.

Met de hand op het hart voor 't oog des Alwetenden en met een zeker gevoel van jaloerschheid zeggen wij dit.

Want wij zien andere Kerken in ons Vaderland, zóo rijk door den Heere gezegend en in zóo gunstige omstandigheden, dat zij nabij en rondom niet meer behoeven te arbeiden.

En zoover zijn Brabants Kerken nog niet gekomen.

Integendeel.

De Provinciën N. Brabant en Limburg maken saam ⅔ van de oppervlakte van ons Koninkrijk uit; zij hebben ⅛ deel van alle inwoners van Nederland. En onder die 806.000 zielen, zijn slechts 11.000 van Gereformeerden huize!

Zóo klein eene provincie op Kerkelijk gebied?!

Nog niet zooveel als Amsterdam's Geref. Kerk, *half genomen*?! 't Verwondert ons daarom ook niet zoo zeer, dat er een stem opgaat, om dezen „Benjamin onder de stammen" maar uit te delgen van den Kerkelijken aardbodem en over te schrijven bij andere provinciën.

Maar — zoo deed men *oudtijds* met Benjamin niet. (Richteren 21)

En is er zelfs aan Brabants kerken eenig verwijt te doen? Eenige nalatigheid te veroordeelen?

Lieve Broeders! Als Amsterdams Kerk (de Gereformeerde Kerk van Amsterdam nl.) precies zooveel deed als Brabant en Limburg, zouden er in onze hoofdstad 38 *predikanten* worden onderhouden (wij zeggen dit *niet* als een *verwijt* maar *bij vergelijking*) en zou daar voor Vrije Universiteit en Theol. School samen nog *de helft meer* dan nu moeten gecollecteerd worden.

Wij zullen verdere vergelijkeningen sparen, en nog maar alleen bijvoegen, dat die 28 Kerken, behalve voor hulpbeh. Kerken, Emeriti, Heidenzending etc. per jaar voor de *Inwendige Zending* opbrengen aan omslag en collecte *f* 826.20, behalve nog een groot cijfer aan *particuliere* bijdragen uit N.-Brabant.

En nu eene gewetensvraag.

Aan wie de oorzaak, dat Brabants en Limburgs bevolking voor meer dan ⅞ nog in de Roomsche Kerk leeft? Kunnen de Kerken van Nederland de handen in onschuld wasschen, en zeggen: Daaraan ben ik niet schuldig!

Wij willen U zelve laten oordeelen.

De landen van N. Brabant waren grooten deels, vóór Napoleons tijd, zoogenaamde *Generaliteitslanden*, d. i. zij hadden *geen* gewestelijk bestuur, geen „*Staten*", maar stonden rechtstreeks onder onze *Algemeene Staten*.

Het waren: *Staatsbezittingen*.

Nu meenden onze Hervormde Staten Generaal wel, dat men iets tegen den Roomschen Godsdienst moest doen en het hun plicht was daarvoor te zorgen.

Men nam dan ook de groote *kerken* den Roomschen af, om die te bestemmen voor den Gereformeerden Godsdienst en de Roomschen mochten in de meeste plaatsen slechts in *schuur* kerken, d. i. die niet *'t uiterlijk* van een kerkgebouw hadden, vergaderen. Ook zouden de Staten voor predikanten zorgen en die bezoldigen. Dat was veel! Maar ach! *wat* werd naar de meeste, zwakste plaatsen van Brabant *gezonden*? Precies als destijds naar de Oost; mannen, die in hun eigen kerk niet meer konden gehandhaafd worden! Vele kerken hier werden 't laatste station vóór de ontzetting uit den dienst.

Wat dat bevorderlijk?

Hebben Nederlands Kerken *oude schuld* aan Indië, dat *verre* was (— wij erkennen dat —) dan zeker *vooral niet minder* een *oude schuld* aan N.-Brabant, dat *nabij* was.

Ernstig werd het nooit geevangeliseerd.

En nu heeft het den Heere behaagd ook het volk zuidelijk van de Maas en „Beneden Moerdijk" niet geheel te verlaten. Het licht der Gereformeerde leer is er nog en het geeft schijnsel. Het zaad, met beperkte hand gestrooid, draagt vrucht. Wij mogen na den arbeid, reeds in 1873 aangevangen, wijzen op kerken als Tilburg, Raamsdonk en Breda. Op tal van plaatsen wordt buitendien nog gepredikt of gecatechiseerd en gecolporteerd.

Dat is genade van onzen God.

Maar wat zijn deze onder *zoovelen*. Hoe wacht nog menige plaats op *geregelde bearbeiding*, die dan naar ons inzicht onder Gods zegen spoedig eene *Kerk* zou kunnen zijn! Vertraagt niet al te zeer, door gebrek aan krachten, de arbeid te Roosendaal, Eindhoven, Roermond en Maastricht?

De oude schuld is nog niet afgedaan.

Kerkeraden! Broeders en Zusters! Mogen wij als de priester en de leviet wel *eigen volksgenoten* voorbijgaan, tot een barmhartige Samaritaan zo hulpe biedt? Mogen *de Kerken van Nederland* deze oude schuld laten *openstaan*, omdat toch de Heidenzending wordt aangevat?

Neen, ondankbaar zijn wij niet! want wij worden *gesteund*, door Kerken, door Broeders en Zusters en door vereenigingen *buiten* onze Provinciën N.B. en L.

Maar wat wij wenschen is, *dat Nederland verstond* dat zijn oude schuld in geestelijk opzicht jegens de beide Zuidelijke provinciën *nog niet* is vereffend.

Laat ons toe deze uitspraak door bewijs te staven. Dit jaar b. v. ontvingen wij aan *giften* van *Ger. Kerken f* 99.85 (dat is *f* 77.88 *minder* dan in 1902/3). Aan *giften van Particulieren f* 286.17½ (dat is *f* 91.28½ *minder* dan 't vorig jaar). Aan *collecten van Geref. Kerken buiten N. Br. f* 350.23 (d. i. 235.28½ *minder* dan 't vorige jaar).

Dus ruim *f* 400.— *minder* in één jaar tijds. En toch, onze arbeid was vermeerderd; de nood ernstiger op de con-cientie gebonden. Moeten wij den arbeid staken? Als er niet meer hulp komt, zeer zeker!

Broeders! mag N.-Brab. en Limb. geestelijk zieltogend en dorstend naar een dronk van de wateren des Evangelie's blijven smachten?

Wil onze Heiland dat *zóó*? Zou Hij goedkeurend u toeknikken, als gij uwe hand er van terug houdt?

Wij leggen die vraag voor *Nederlands kerken* neer!

Niet zoozeer gericht aan de 200, die ons *niet* afwijzen; maar er zijn immers in ons vaderland 656 kerken met 527 Dienaren des Woords.

Gevoelt de groote meerderheid der Kerken, waaronder ook *van de grootste* zijn, niets van de verantwoordelijkheid voor dezen arbeid, of van het onmisbare van hun steun? Of staat het, zooals een onzer groote mannen gezegd heeft: „ware die persoon in Japan of Cochin-China „geweest, gij zoudt geld voor de Zending hebben „gegeven om dien man te laten bekeeren en „doopen".

Hebben wij voor den *landgenoot* niet een open hart en hand?

O! dat *kunnen* wij en *willen* wij nog niet gelooven. Immers Brabanters en Limburgers zijn Uw naasten in dubbelen zin, Nederlandsche Kerken en Christenen!

Ook de Kerken van Brabant onttrekken zich niet aan den arbeid in de verte; maar moet wat *nabij* is, onafgedaan blijven? Met een diepe zucht vragen wij: *Wanneer* zullen wij ook anderen kunnen helpen?

Een *hulpbehoevende Provincie* zijn wij. Wij erkennen het ootmoedig.

Moge de Heere U doen verstaan, dat wij *niet zonder reden* de **noodklok** luiden en *bij U* komen *bedelen*, — *als* gij het zoo noemen wilt.

Wil daarom op bijgaand geperforeerd gedeelte *doorhalen* wat vorm van hulpe U de *minst* verkiezelijke schijnt, en ons dan dit stuk toezenden.

Onze oogen zijn op den Heere! *Tot* Hij ons arme Brabant en Limburg genadig zij. *Tot* wij als *uwe* dienaren mogen helpen, Uwe oude schuld af te doen, Kerken van Nederland!

De Deput. voor Inw. Zend. en Bijbelcolp. in N-Brab. en Limb.

Ds. W. Bosch, Almkerk, *Praeses.*
Ds. J. M. Mulder, 's Bosch, *Assessor.*
A. C. van Drimmelen, Klundert, *Penningmeester.*
W. N. de Leeuw, Almkerk.
H. Schreuders, Veen.
Ds. J. van Haeringen, Genderen, } *Secundi.*
Ds. A. P. Lantino, Andel, } *Secundi.*
Dr. J. C. de Moor, Breda, } *Secundi.*
Ds. L. G. Goris, Zevenbergen, *Scriba.*

November 1904.

Buitenland.

Duitschland. Kerkelijke belasting.

In Duitschland, althans in Pruissen, worden de kosten voor den eeredienst van de Evangelische landskerk, gevonden door middel van het heffen eener belasting, welke door de Overheid geïnd wordt. Van overheidswege wordt bepaald, dat men zooveel of zooveel percent op zijn staatsbelasting zal betalen voor de kerkelijke huishouding. Dit is wel geen ideale toestand, maar men kan in een land, waar het vrijwilligheidsbeginsel nog zoo weinig wortel heeft geschoten, daarmede vrede hebben, indien de kerkelijke belasting opgelegd wordt aan menschen, die tot de Evangelische landskerk willen behooren. Doch op voorstel van de algemeene Synode der Pruissische landskerk wil men nu ook hen dwingen om de kerkelijke belasting te betalen, die uitdrukkelijk verklaard hebben, niet tot de Pruissische landskerk te willen behooren, maar aan de Gereformeerde of Luthersche kerk te willen getrouw blijven. Hier komen de laatsten tegen op, en met reden. Nu brengt men wel in het midden, dat Lutherschen, die niet van de Unie gediend zijn, en Gereformeerden, die evenmin van de Unie willen weten, de Evangelische belijdenis zijn toegedaan, en daarom belastingplichtig zijn. Doch deze redeneering kan men alleen volhouden, wanneer men aanneemt, dat de aanhangers van de Unie, de Gereformeerden en de Lutherschen, die hunne belijdenis wenschen te handhaven, drie variëteiten zijn van dezelfde soort. De soort is belastingschuldig en dus moeten allen, die daartoe behooren, ook belasting betalen.

Het spreekt wel van zelf, dat èn Lutherschen èn Gereformeerden hiertegen protesteeren. Of het veel helpen zal, betwijfelen wij.

Frankrijk. Verzet tegen de plannen van Combes.

De beide provinciale Synoden der Luthersche kerk in Frankrijk hebben zich over het voorstel van den minister Combes om tot scheiding van kerk en staat te geraken, waarbij de kerken geen vrijheid krijgen, maar wel beroofd worden van de staatstractementen voor hunne leeraars, in een ongunstigen zin uitgelaten. Of dit baten zal, betwijfelen wij. Door beide synoden werd ook nog uitgesproken, dat het wenschelijk is dat alle Protestantsche kerken in Frankrijk een soort van confederatie sluiten ter verdediging van gemeenschappelijke belangen. Doch over deze zaak kan alleen de Generale Synode beslissen.

De geheele protestantsche pers in Frankrijk sprak hare diepe smart uit over Combes' voorstel tot scheiding van kerk en staat. Één blad schrijft, dat het een ontwerp is voor een burgeroorlog, terwijl een ander beweert: „Combes heeft met één pennestreek de geheele historische organisatie van het Fransche protestantisme der 16e eeuw vernietigd." Wij voor ons zijn er van overtuigd, dat deze organisatie reeds te voren door de Fransche Gereformeerden prijsgegeven was. Wie weet, of zij nu, door de ervaringen die zij opgedaan hebben van de Frans he revolutionairen, niet genezen worden van hunne sympathieën voor de revolutionairen, die evenmin hunne kerken als die van Rome ontzien.

Het is opmerkelijk dat de minister van eeredienst voor dit jaar in de Kamer van afgevaardigden het budget van eeredienst nog er door heeft weten te halen. In elk geval beteekent dit uitstel van executie. Genoemde minister wees er de volksvertegenwoordiging op, dat volgens de wet geen predikant kon aangesteld worden die geen staatsexamen aan eene Fransche faculteit gedaan heeft, en daar de scheiding van kerk en staat nog geen voldongen feit was, werden de gelden voor de kerken weder toegestaan met 383 tegen 239 stemmen.

Noord-Amerika. Toenemende onkerkelijkheid.

Een dagbladschrijver te New-York heeft in *The Standard*, een Baptistisch orgaan, een statistiek geplaatst, waaruit blijkt, dat in twee van de vijf wijken dier stad de Protestantsche kerken in het laatste jaar terrein verloren hebben. In een toespraak verklaarde een leeraar, dat hij in New York een square kende, waa in 1300 personen wonen, die vroeger tot de een of andere kerk hadden behoord, doch tegenwoordig geen kerk meer bezoeken.

Deze treurige staat van zaken, zoo zegt *The Standard*, wordt niet alleen in New York gevonden, maar leeraars uit verschillende deelen ders lands klagen over gelijke toestanden. Er is tegenwoordig weinig openbaring van geestelijk leven; daarbij komt dat velen met de kerk breken. In bijna iedere stadsgemeente worden er aangetroffen, die in vroeger jaren op een of andere wijze met de kerk verbonden waren en thans in vervreemding van de kerk daar henen leven.

The Standard besluit haar artikel met de woorden:

„De cijfers medegedeeld in de jaarlijksche rapporten van onze gemeenten als „geïnventeerd," geven maar een deel aan van het werkelijk verlies. Bijna iedere kerk heeft namen van personen op haar lidmatenlijst, waaraan zij weinig of niet heeft. Het wordt algemeen toegestemd, dat nauwelijks de helft der leden eener gemeente in het kerkelijk leven meeleven en meewerken. Vele leden onzer gemeenten dragen tot den arbeid in Gods koninkrijk niets bij in arbeid, geld of gebed, en geven hoegenaamd geen bewijs van belangstelling in godsdienstige aangelegenheden.

De Wachter voegt hier aan toe:

„Wat ons hier van New York wordt meegedeeld doet onwillekeurig vragen naar de oorzaken. De algemeene oorzaak is natuurlijk wel gelegen in de afkeerigheid en soms vijandschap, die bij den zondaar tegen het koninkrijk Gods wordt aangetroffen, en den daarmee gepaard gaanden dorst naar de tijdelijke goederen. In dagen van voorspoed ontwikkelt zich de neiging tot *materialisme* bij den mensch het sterkst.

Maar er zijn ook bijzondere oorzaken. Eén daarvan moet ongetwijfeld gezocht worden in vereenigingen, societies en clubs, geheime en opene. Dit lidmaatschap kost *tijd* en *geld*, en voor kerk en godsdienst blijft ten slotte plaats noch genegenheid over.

En nu moge het waar zijn, dat in vele onzer kringen zoo treurige toestanden niet heerschen, maar te ontkennen valt niet, dat bij menigeen de tegenwoordig algemeen heerschende welvaart en voorspoed niet nader tot God brengt, maar van den Heere afleidt."

Gemengd nieuws.

Niet ver van Hiram, in den Staat Ohio der Vereenigde Staten van N.-Amerika, bestaat eene bloeiende Kolonie van Mennonieten of Doopsgezinden. Zij willen hunne kinderen niet naar de Openbare School zenden, omdat daar geleerd wordt dat de aarde rond is! Er is nu van staatswege eene vervolging ingesteld, daar er in de Vereenigde Staten leerplicht is en de wet dus eischt dat de kinderen onderwezen worden. Zij hebben echter te kennen gegeven dat ze hun land liever willen verkoopen en wegtrekken, dan moeite hebben. Men zou vragen: waarom stichten die menschen niet een bijzondere school voor hunne kinderen? Zouden zij soms het martelaarschap zoeken.

Kolonisatie door Joden. Israël Zangwill, door sommigen voorgesteld als de opvolger van Dr. Herzl in de Zionisten-beweging, is naar Amerika gegaan om rijke Joden voor het plan te winnen, om in Britsch Oost Afrika een Zionisten-Kolonie te stichten. Vroeger hebben we reeds meegedeeld dat dit plan besproken is geworden op het congres te Basel gehouden, wijl de Engelsche Regeering een uitgestrekt gebied van het Nandi Plateau, Uganda, voor dit doel beschikbaar heeft gesteld.

Over het algemeen laten de Joodsche bladen in dit land zich niet gunstig uit over de kolonisatie in Oost-Afrika. *The American Hebrew* van New York regt: »Wij betwijfelen zeer dat de Zionisten Mr. Zangwill's nieuwe definitie van Zionisme sullen onderteekenen." *The American Israelite* van Cincinnati geeft hare beschouwing in de volgende bewoordingen: Zangwill zal het wel klaar krijgen om eenig geld te verzamelen; er is nog nooit zoo'n dwaas plan ontworpen of een gladde spreker heeft menschen kunnen vinden om het te steunen. Het lijdt echter geen twijfel, of al dit geld wordt onnutverspild, en was dit nog maar alles, dan was het verlies niet erg. Maar grooter gevaar schuilt hierin, dat wanneer een aanzienlijk aan al menschen naar Uganda worden gezonden, het niet lang duren zal of door ziekte en gebrek zullen de gelederen op schrikbarende wijze worden uitgedund, tenzij het hun gelukt om aanmerkelijke hulp van buiten te ontvangen."

The Jewish Chronicle van Londen beschouwt de zaak heel wat gunstiger. Dit blad gaf onlangs de verklaring van Sir Harry Johnston, vroeger gouverneur van Britsch Oost Afrika, waarin wordt meegedeeld dat het land aan de Zionisten aangeboden, allezins begeerlijk is. Het is voor Europeanen nergens ongezond, en daarbij vruchtbaar. De Zionisten zullen eerlang een commissie van onderzoek uitzenden, en het zal van haar rapport veel afhangen of er van de voorgenomen kolonisatie iets komt en hoe groote afmetingen zij zal aannemen.

WINGKEL.

Voor Kinderen.

KERSTFEEST.

Hosanna! Vredekoning,
Die vreugde geeft voor smart,
Die ruste schenkt aan 't hart,
Ja maakt het tot Uw woning.

Dat Uwer liefde stralen
Ons wekken tot Uw feest;
Als boden van Uw Geest.
In huis en harte dalen.

Hosanna! Tot bevrijding,
Van zonde en zondeband,
Strekt vriendlijk Gij de hand?
O heugelijke tijding!

Vermeer in ons 't verlangen
Naar Uwe komst, o Heer,
Dat we U met lof en eer
En blijden dank ontvangen.

Hosanna! U te leven
Dat zij ons psalmgeklank;
Ons hoogste lofgezang,
Ons gansch aan U te geven.

Vernieuw Gij ons gemoed,
Maak Gij ons los van de aarde,
Wat toch heeft hooger waarde
Dan 't heil in Jezus bloed?

Hosanna! leer ons strijden,
Verwinnen door Uw kracht
Der zonde booze macht;
Dat we U ons leven wijden.

Hosanna! Wil ons flonkren,
O eeuwge Morgenster,
Thans opgegaan van ver,
Die nimmer zal verdonkren

Hosanna! Al die smachten
In woestenij en zand
Door zonnegloed verbrand,
Vernieuw, o Heer, hun krachten.

Hosanna! Hoor ons bidden:
Ontfermer is Uw naam,
U wacht Uw volk te zaam,
Kom Heiland in hun midden!

Hosanna! Onze Koning
Is 't Kind van Bethlehem,
Wij volgen op Zijn stem,
Ons hart zij Hem ter woning.

Wil Heiland ons verbinden,
Uit goedheid zonder peil,
Aan U ten eeuwig heil;
Die U verwacht zal 't vinden.

(Gevolgd.)

Wie trouw het Woord des Heeren ondersoekt, die zal opmerken dat het telkens iets nieuws geeft, dat het is als een boom, die altijd weder nieuwe en heerlijke vruchten draagt.

Zoo gaat het ook als wij overdenken het heerlijk feest, dat vervat is in de woorden door een engel tot de herders bij Bethlehem eens gesproken: U is heden de Zaligmaker geboren. Althans ik dacht daaraan, nu ik bijna voor de vijf en twintigste maal — en een vierde eeuw is toch een lange tijd — over het Kerstfeest spreek, tot hen die nu jong zijn. Misschien ook nog wel tot enkelen, die vóór twintig jaren en meer kinderen waren en nu groot zijn.

Want tot die allen komt dezelfde goede boodschap; en wederom, al hebben we er vaak van gehoord en over gesproken, altijd weer nieuwe, heerlijke dingen verkondigt ons dat Kerst- dat Christenfeest.

Dat zijn niet allereerst of allermeest de geschenken en het goede voor dit leven, waarmee het Kerstfeest er velen verblijdt. Zeker is dit niet te verachten, maar als we op Kerstfeest geen betere vreugd kennen, is het eigenlijk voor ons geen feestdag of althans een geheel gelijk aan meer dagen van genoegen. Neen, onze vreugde op de dagen die ons herinneren dat ons een Heiland is geboren, moeten zijn dagen van vreugd in en door *Hem*.

Wij allen, jong of oud, zijn zondaren voor God en hebben niets om op te roemen of om in te hopen. De Schrift zegt ons, dat de geheele wereld voor God verdoemelijk, d. w. z. dat zij schuldig, veroordeelenswaardig is. Dat nu is schrikkelijk, en te meer wijl we onmachtig zijn om het te veranderen. We kunnen wel zondigen, maar de zonde wegnemen kunnen we niet.

Om dat te doen moest de Heere Christus komen en moest alles aan Hem geschieden wat de profeten hebben gesproken. Dit nu is gebeurd. En zoo is de komst van Christus, Gods Zoon, als mensch op aarde, het middel om den mensch, die een vijand Gods was geworden, weer met Hem te verzoenen, om een eeuwige verlossing aan te brengen van zonde en dood; om zoovelen als dien Heiland aannemen, de macht te geven kinderen Gods te worden, die in den naam van Christus gelooven.

Zoo wordt het ons klaar wat heerlijkheid en rijkdom van Gods liefde en genade ons de Kerstdagen verkondigen.

Zij zeggen ons, dat in de duisternis het licht is verschenen, dat in een wereld waar de dood heerscht, het leven is geopenbaard; dat er voor de schuldigen vrijspraak, voor verlorenen behoudenis is te vinden. En dat al door het Kindeken van Bethlehem, 'twelk nederlag in de kribbe.

Als we dat bedenken, dan worden de komende dagen ons eerst heerlijk. Dan zien we, hoe zonder onzen Heiland, alles zou verloren zijn geweest; maar met Hem ook alles kan herwonnen worden, wat door de zonde en den duivel is geroofd. Maar dat te weten alleen, is niet genoeg. We moeten ook deel hebben aan Christus, in Hem zijn, en zoo mede erfgenamen van Zijn eeuwig koninkrijk.

Dit mogen alle jeugdige vrienden bedenken, en de Heere God geve ons Kerstdagen, die ons ware blijdschap brengen, die „groote blijdschap, die al den volke wezen zal," gelijk eens de engel getuigde, groote blijdschap van wege de groote daden des Heeren, die Zijn Zoon zond in de wereld, omdat zij door Hem zou behouden worden.

HOOGENBIRK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

VREDE OP AARDE!

Naar vrede dorst ons harte,
Naar rust en zaligheid,
Naar 't einde van den strijd,
De moeit', de zorg, de smarte,
Waarin men al de dagen, —
Zoo rijk aan onweersvlagen,
Aan rampen en aan plagen —
Des korten levens slijt!

Naar vrede dorst het harte,
En krijg is 't van rondsom,
Ja, slechts één krijgrendrom:
De blanken en de zwarten,
De wilden en beschaafden,
De onnoozlen en begaafden,
De vrijen en geslaafden, ...
Den ganschen aardbol om!

't Is krijg aan alle zijden,
Nu lichter, dan meer zwaar,
Bedekt of openbaar,
En immer doet hij lijden!
Een kampen van belangen,
Een worstlen om de rangen,
Waar allen naar verlangen,
Als vond 't geluk zich dáár